

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 471/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sähkölämmitteisten asuntojen omistajien tukemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Toimi Kankaanniemen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 471/2022 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy sähkölämmitteisten asuntojen omistajien ja asukkaiden tukemiseksi niin, että suuri määrä kotitalouksia ei ajaudu ylipääsemättömiin vaikeuksiin, maksukyvyttömyyteen ja ulosottoon?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Inflaatio ja erityisesti energian sekä ruoan hinnan nousu on ollut erittäin voimakasta alkuvuodesta 2022. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen vaikutukset ovat kiihdyttäneet hintojen nousua entisestään. Ensimmäistä kertaa pitkään aikaan Eurooppaa uhkaa perustarpeisiin – lämmitykseen, ruokaan tai kulutushyödykkeisiin – kohdistuva niukkuus, joka johtaa myös hintojen nousuun.

Hallitus on jo alkuvuonna toimeenpannut päätöksiä, joilla pyritään lieventämään kohonneiden hintojen vaikutuksia. Pienituloisten etuudensaajien ostovoiman tukemiseksi on tehty ylimääräisen indeksitarkistus eräisiin kansaneläkeindeksiin sidottuihin perusturvaetuuksiin sekä toimeentulotukeen. Lisäksi hallitus on vastannut energian hinnan nousuun mm. korottamalla matkakuluvähennystä määräajaksi liikkumisen nousseiden kustannusten huojentamiseksi. Lisäksi on aiemmin päätetty, että biopolttoaineiden jakeluvelfoitetta alennetaan 7,5 prosenttiyksiköllä vuosina 2022 ja 2023.

Hallitus on lisäksi päättänyt merkittävistä uusista toimista ihmisten ostovoiman vahvistamiseksi, jotka sisältyvät vuoden 2023 talousarvioesitykseen. Hallitus on budjettiriihen yhteydessä myös linjannut toimista, joilla sähkön hinnan voimakasta nousua pyritään kompensoimaan ihmisille.

Ostovoiman tukemiseksi hallitus esittää talousarvioesityksessä mm., että:

- varhaiskasvatusmaksuja alennetaan pysyvästi 70 milj. eurolla,
- yksityisen hoidon tuen hoitolisään korotetaan 100 eurolla,
- työttömyysturvan lapsikorotusta korotetaan 20 prosentilla sekä toimeentulotuen alle 18-vuotiaiden lasten perusosaa 10 prosentilla vuoden 2023 ajaksi,

- opintorahan huoltajakorotusta korotetaan 10 eurolla ja lapsilisän yksinhuoltajakorotusta 5 eurolla kuukaudessa vuoden 2023 ajaksi,
- lääkekattoon ei vuonna 2023 tehdä indeksikorotusta,
- käynnistetään ulosoton suojaosaa koskeva vuoden kestävä kokeilu,
- henkilökuljetusten arvonnalisävero lasketaan nolnaan tammi-huhtikuulle 2023,
- työmatkavähennyksen korotusta jatketaan, vähennys on vuonna 2023 kolmekymmentä senttiä kilometriä kohden ja
- yli 60-vuotiaiden työtulovähennystä korotetaan portaittain.

Lisäksi syksyn lisätalousarvioesityksessä tullaan esittämään, että loppuvuonna 2022 maksettaisiin ylimääräinen kuukausi lapsilisää siten, että se ei vaikuta toimeentulotuen tasoon

Toimina sähkön korkean hinnan kompensoimiseksi hallitus:

- valmistelee ja toteuttaa määräaikaisen sähkövähennyksen tuloveroon,
- valmistelee ja toteuttaa määräaikaisen sähkötuen joka kohdennetaan ihmisille jotka eivät voi hyödyntää verovähennystä täysimääräisesti,
- ehdottaa, että sähköenergian arvonnalisäverokantaa alennettaisiin 10 prosenttiin joulukuulta,
- ehdottaa, että valmistellaan sähköntuottajien windfall-voittojen verotusta koskeva sääntely ja
- korottaa eläkkeensaajan asumistuen lämmitysnormia 1.1.2023 alkaen nykysääntelyn mukaisesti (energianhinnan nousun tarpeesta johtuva arvio korotustarpeesta on 57 %). Vastaavalla prosentilla korotetaan yleisen asumistuen lämmitysnormia ja omakotitalon hoitonormia 1.1.2023 alkaen.

Valtioneuvosto pitää myös erittäin tärkeänä sähkön kysynnän vähentämistä. Lokakuussa alkaa kansallinen astetta alemmas kampanja sähkön kulutuksen vähentämiseksi, jonka tavoitteena on saada 75 prosenttia suomalaisista säästämään energiaa. Hankkeen tavoite on pysyvästi alhaisempi energiankulutus ja sähkön kulutushuippujen madaltaminen.

Energiamarkkinoilla vallitsevassa poikkeuksellisessa tilanteessa valtioneuvosto pitää tärkeänä, että energiamarkkinoiden toiminnassa ilmenneisiin ongelmiin vastataan nopealla aikataululla EU-tasolla ja valtioneuvosto suhtautuu avoimesti eri vaihtoehtoihin energiahintojen nousun ja markkinoiden epävarmuuden vähentämiseksi. Valtioneuvosto painottaa toimia, joilla voidaan vaikuttaa energian hintaan ja saatavuuteen nopealla aikataululla. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että kriisitoimet eivät luo epävarmuutta puhtaan energian investointien toteutumiselle ja energiamarkkinoiden toimivuudelle ja että riittävistä kannustimista päästöttömän energian investointeihin huolehditaan.

Helsingissä 5.10.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko